

Átalakulóban a díszfaiskolai termesztés

Az idei Tavaszkereszt dísznövényvásár nyitónapján a MATE Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék munkatársai tematikus szakmai előadásokat is szerveztek. A tanácskozáson Rónai Gergely, a Magyar Díszfaiskolások Egyesületének elnöke a hazai díszfaiskolai ágazat helyzetét, jövőképét, illetve a faiskolák fajtakínálatát összegezte.

A Magyar Díszfaiskolások Egyesületét 1990-ben 45 faiskola alapította Nyugat-dunántúli Díszfaiskolások Egyesülete néven, a tagok érdekeinek képviselőjére. Az alapító nyugat-dunántúli faiskolákhoz az egész ország területéről csatlakoztak tagok, a mintegy 450 hazai díszfaiskolából 200 tagja a szervezetnek, ezzel ez hazánk legnagyobb ilyen szakosodású egyesülete. Ráadásul a faiskolák mellett az évelőket és más dísznövényeket termelők is kép-

jes zöldágazaton belül – amelynek közel 500 milliárd forint a teljesítménye – egyre meghatározóbb a szerepe. Az egyesületben sokat dolgoznak azért, hogy a zöldszakmai közösségnek minél aktívabb tagjai legyenek a faiskolások. Régebben nem volt nagy ázsioja ennek a területnek, ám a klímaváltozás jeleinek nyilvánvalóvá válásával látványosan felértékelődik a faiskolai tevékenység. Egyebek mellett erre is szeretnék felhívni a figyelmet *Az élet mérnökei* néven futó,

Az Európai Unió által támogatott kampány célja a lakosság és a döntéshozók széles körű tájékoztatása, valamint a különböző szakmai csoportok közös munkára való ösztönzése. A részt vevő országok a pályázati időszak alatt olyan stratégiai kezdeményezések mellett kötelezték el magukat, amelyek a városi környezet élhetőbbé tételét célozták meg a zöldfelületek fejlesztésével.

Rónai Gergely felhívta a figyelmet azokra a már jelenleg is zajló összetett folyamatokra, amelyek a következő években komoly kihívások elé állítják a faiskolai ágazatot is. Ha a jelenlegi tendencia folytatódik, akkor 2050-re a Föld lakosságának 70%-a városokba fog zsúfolódni. A felgyorsuló urbanizáció mellett a klímaváltozás is egyre inkább nehezíti a városi zöldfelületek és egyáltalán a városi infrastruktúra fenntartását. A vidéki munkaerő elvándorlása megkerülhetetlenné teszi a robotika, a precíziós gazdálkodás, a dróntechnológia minél szélesebb körű alkalmazását az agráriumban, ezen belül a faiskolai termesztésben is.

Ugyanakkor szem előtt kell tartani azt is, hogy a városok mint „urbánus sivatagok” a zöldinfrastruktúra nélkül elviselhetetlen életkörülményeket teremtenének, ezért a szakemberek egyértelmű célja a zöldfelületek kiterjesztése, minőségének javítása. Ennek megvalósítása várhatóan az EU által előírt mértékben kötelező lesz a települések számára.

Klímaválság mint lehetőség

Noha a klímaváltozás súlyos következményeit mindannyian érezzük, fontos kiemelni, hogy az lehetőségeket is teremt a faiskolai ágazat számára. A hazai kontinentális éghajlati viszonyok híresen ellenálló faiskolai alapanyagok nevelését teszik lehetővé, amire várhatóan nemcsak itthon, hanem külföldön is növekszik az igény. A német városok már felis-

A Profi Partner dísznövény-nagykereskedés a hazai faiskolák kínálata mellett a külföldi trendekhez igazodó, ám a mi klímánkhoz jól alkalmazkodó növényújdonosságokat is tart

viseltetik magukat. A tagok csaknem 1500 hektáron, a magyar díszfaiskolai beültetett terület 70%-án természetesen dísznövényeket. *Rónai Gergely* 2020-tól elnöke az egyesületnek, és mint mondta, fontos törekvése, hogy a díszfaiskolások közösségét mind közelebb hozza a zöldszakmához.

Múlt, jelen, jövő

Az elnök az előadásában rávilágított arra, hogy a dísznövénytermesztés ágazata viszonylag kicsi, teljes kibocsátása 100 milliárd forint körül van, azonban a tel-

többrészesre tervezett kisfilmsorozattal is, amely a lakosság számára közérthetően, jól összefoglalva közvetíti mindazt a sokoldalú, felelősségteljes munkát, amelyet a zöldágazat mérnökei, dolgozói nap mint nap végeznek.

Fontos mérföldkő volt az egyesület életében, amikor az Európai Faiskolások Szövetségének (European Nurserystock Association, ENA) tanácskozáson fölfigyelték a *Több Zöld Várost Európának* kampányra, amelyhez az akkori tizenkét ország mellé a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének jóvoltából Magyarország is csatlakozott 2021-ben.

A lehetőségek kihasználásához megfelelő mennyiségű és minőségű árualap kell

Az elmúlt évek legkeresettebb növényeiből rendezték be a Profi Partner standját a Tavaszkerth kiállításon

merték, hogy az ottani klímán nevelt növények nem feltétlenül lesznek hosszú távon alkalmasak a szárazodó időjárás elviselésére, mindez pedig óriási lehetőséget jelent a magyar faiskolai ágazat számára, már ha lesz kellő árualapunk. A jelenlegi ugyanis messze nem elegendő.

Bár a környező országok közül Magyarországon van a legrégebbi hagyománya a faiskolai termesztésnek, a rendszerváltozás óta eltelt évtizedekben – a bizonytalan piaci környezet hatására – néhány példaértékű fejlődést mutató cégtől eltekintve nem alakult ki megfelelő árualap-termelő rendszer. Így a sok növényt igénylő hazai beruházásoknál és a külföldi megkereséseknél hátrányban van a magyar faiskolai ágazat a nagy árualappal rendelkező külföldi – például lengyel – faiskolákkal szemben. Rónai Gergely emlékeztetett, hogy az elmúlt néhány év erős gazdasági fellendülésével megugrott a kereslet, ám hiányzott a kellő párbeszéd a faiskolások, a kormányzat és az építőipar szereplői között. A termelőknek esélyük sem volt a hirtelen felmerülő piaci igényekre felkészülni, ebből okulva az egyesület is igyekszik ezen változtatni a következő években.

Az egyesület célja, hogy az ágazati szereplők és az állam érdemi párbeszédén alapuló közép- és hosszú távú stratégiát alkosson meg, mely biztonságos környezetet teremt a faiskolák számára, így azok megteremthetik a piaci keresletnek megfelelő árualapot, és a jövőben nagyobb arányban kerülhetnének hazai faiskolai termékek a hazai beruházásokra. Rónai Gergely a finanszírozási lehetőségekre is kitért. Szerinte a jelenlegi költségvetési ciklusban az agrárium rendelkezésére álló több ezer milliárdos uniós támogatás komoly lehetőséget ad

arra, hogy a faiskolai ágazat is felkészüljön a jövő kihívására mind klimatikus, mind technológiai szempontból.

Színes kínálat

A klímaváltozás és az annak nyomán felbukkant kártevők és kórokozók terjedése gyökeresen megváltoztatta a növényalkalmazási és a hazai díszfaiskolai termesztési gyakorlatot. Emellett számos, zömében külföldről beszerezhető díszfa és cserjefajta iránt rövid idő alatt megnőtt a kereslet, az izgalmas fajtaúj-

Az elmúlt évek abszolút slágernövényei a Photinia-fajták

donságok közül azonban nagy valószínűséggel nem tudják mindegyiket beépíteni a termesztéstechnológiájukba a faiskolai termeszítők, fogalmazott Rónai Gergely. Előadásában ugyanakkor számos olyan fajtát bemutatott, amelyek az elmúlt évtizedben már bizonyítottak a hazai klímán is, és várhatóan komoly jövő előtt állnak a felhasználás területén.

A szakember, aki egyúttal a Profi Partner dísznövény-nagykereskedés és vállalkozói diszkont cégvezetője, jó rálátással bír mind a külföldi, mind a hazai faiskolák kínálatára. Mint elmondta, a külföldi üzleti utakon gyűjtött tapasztalatok

alapján a nagykereskedésben igyekeznek felvonultatni az európai divatot követő növénykínálatot is. Így például több *Leucothoe*-fajtát tartanak, de szerinte nem kell tartani a *Mahonia* nemzetség néhány különleges fajtájától sem: a *Mahonia eurybracteata Soft Caress*, *Mahonia bealei*, *Mahonia × intermedia Charity*, *Mahonia confusa Nara Hiri* már itthon is bizonyítottak, választékbővítő fajták lehetnek a termelők kínálatában is. Az *Osmanthus heterophyllus* megjelenését óvatosan fogadta a piac, ám tökéletesen megfelel a klímánknak a zöld és a tarka változata is. Az *Ilex*-fajtáknak korábban nem volt létjogosultságuk, ám néhányuk – *Ilex crenata Green Hedge*, *Ilex crenata Convexa*, *Ilex maximowicziana Impala* – mégis megjelent a hazai kereskedelemben, jellemzően a *Buxus* kiváltásának egyik lehetséges növényeként. Az *Elaeagnus ebbingei* is téllállóan bizonyult az elmúlt tíz évben, bizonyosan jól érzi magát a magyar klímán. Komoly karriert futott be hazánkban a *Photinia* nemzetség, a fajtakínálat az elmúlt egy évtizedben óriásit fejlődött.

A *Prunus laurocerasus* a másik nagy sztárnövény. Itthon a legkeresettebb fajtái a *Novita*, a *Green Torch*, a *Zita*, a *Mount Vernon*. Az előadó kiemelte a svájci *Genolia* fajtát, amely lényegesen sűrűbb, kompaktabb habitusú cserje. A *Prunus lusitanica Angustifolia* szintén bizonyított. Megnövekedett az igény a mediterrán és a szárazságtűrő félsivatagi növények iránt is. Óriási lehetőség előtt áll a *Lagerstroemia indica*, amelynek szelektált fajtái a közhiedelemmel ellentétben hazánkban nagyon nagy biztonsággal téllállóak. Hatalmas virágtömege, intenzív virágzása tökéletes mediterrán hangulatot teremt.

Rass Krisztina